A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2012. szeptember 27.*

„A kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó ötödik keretprogram — A »Formation of a New Design House for MST« és az »Assessment of a New Anodic Bonder« projektekre vonatkozó szerződések — A kifizetett pénzügyi hozzájárulás egy részének visszafizetése — Végrehajtható határozat — A megtámadott határozatot az eljárás során módosító határozat — Kereset jogi alapja — A felhozott jogalapok jellege — Jogos bizalom — Indokolási kötelezettség — A gondos ügyintézés elve”

A T-387/09. sz. ügyben,

az **Applied Microengineering Ltd** (székhelye: Didcot [Egyesült Királyság], képviselik kezdetben: P. Walravens és J. De Wachter, később: P. Walravens és J. Blockx ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviseli: S. Petrova meghatalmazotti minőségben, segítője R. Van der Hout ügyvéd),

alperes

ellen benyújtott, az IST-1999-11823 FOND MST („Formation of a New Design House for MST”) és IST-2000-28229 ANAB („Assessment of a New Anodic Bonder”) szerződések keretében kifizetett bizonyos összegek késedelmi kamatokkal növelt összegének visszafizetésére kötelező C(2009) 5797 végleges bizottsági határozat megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács),

tagjai: H. Kanninen elnök, N. Wahl és S. Soldevila Fragoso (előadó), bírák,

hivatalvezető: T. Weichert tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. június 12-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: angol.

Ítéletet

Jogi háttér

1 Az EK 256. cikk értelmében „a Tanács vagy a Bizottság olyan határozatai, amelyek – az államokat kivéve – a jogalanyokra vagyoni kötelezettséget rónak, végrehajthatók”.

2 Az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 74. o.) 72. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a]z intézmény hivatalosan megállapíthatja államoktól eltérő személyekre vonatkozó követelések esedékességét egy határozat által, amely az [EK 256. cikk] értelmében érvényesíthető [helyesen: végrehajtható]”.

A jogvita alapját képező tényállás

3 Az Európai Közösségek Bizottsága által képviselt Európai Közösség a kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó ötödik keretprogram (1998–2002) keretében két támogatási megállapodást kötött a felperes Applied Microengineering Ltd-del.

4 Az első, IST-1999-11823 megjelölésű és „Formation of a New Design House for MST” című szerződés (a továbbiakban: a „FOND MST”-szerződés) a Bizottság által képviselt Közösség és a felperes mint fővállalkozó között 1999. december 21-én, 2000. január 1-jétől számítva 24 hónap időtartamra jött létre. A szerződés általános feltételei a technológiaátvétellel kapcsolatos intézkedésekre jellemző kísérő intézkedések esetén használt mintaszerződés „egyetlen szerződéses félre” vonatkozó változatában alkalmazandó feltételek voltak.

5 A második, IST-2000-28229 megjelölésű és „Assessment of a New Anodic Bonder” című szerződés (a továbbiakban: az „ANAB”-szerződés) a Bizottság által képviselt Közösség és négy társaság – ezek között a felperes – között 2001. november 14-én, 2001. december 1-jétől számítva kezdetben tizenöt hónapos időtartamra jött létre. E szerződést bizonyos szerződéses felek elérhetőségeinek módosulására, a szerződés időtartamának összesen 25 hónapra való meghosszabbítására és az egyik társaságnak projekt-koordinátorként 2003. augusztus 1-jei hatállyal a felperessel való felváltására tekintettel öt alkalommal módosították. A szerződés általános feltételei a technológiaátvétellel kapcsolatos intézkedésekre jellemző kísérő intézkedések esetén használt mintaszerződés „több szerződéses félre” vonatkozó változatában alkalmazandó feltételek voltak.

6 Az egyes szerződések tárgyalási eljárása során a felperes kitöltött egy szerződés-előkészítési formanyomtatványt (a továbbiakban: formanyomtatvány), amelynek célja a projekt tartalmára vonatkozó információk, valamint a költségekre és azok éves felosztására vonatkozó adminisztratív összefoglaló nyújtása volt. E formanyomtatványban a felperes a Bizottságnak már egy korábbi, a kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó negyedik keretprogram (1994–1998) címén finanszírozott szerződésben általa a Bizottsággal közölt pénzügyi és számviteli szabályokra hivatkozott, amely szerződés tekintetében az óradíjait az „átlagbérekre”, és nem a tényleges bérekre alapította. A felperes a „FOND MST”-szerződésre vonatkozó formanyomtatványt 1999. november 10-én, az „ANAB”-szerződésre vonatkozó formanyomtatványt pedig 2001 márciusában küldte meg a Bizottságnak.

7 A „FOND MST”-szerződés és az „ANAB”-szerződés 3. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a két projekt lehetséges költségeinek legfelső összege 450 000 euróra, illetve 918 808 euróra tehető. E cikk (2) bekezdésében az áll, hogy a Bizottság e költségeket legfeljebb 450 000 euró, illetve 560 000 euró összegig finanszírozza. A hivatkozott cikk (3) bekezdésének értelmében e pénzügyi hozzájárulások a

két szerződés II. mellékletének 3. cikkében rögzített módon kerülnek kifizetésre, a „FOND MST”-szerződés esetén a felperes bankszámlájára, az „ANAB”-szerződés esetén pedig a koordinátor bankszámlájára, aki a fővállalkozóknak való további átutalásért felelős.

8 E két szerződés II. melléklete 3. cikkének (3) bekezdése szerint a Bizottság által teljesített különböző kifizetéseket a projekt utolsó részszolgáltatásának jóváhagyásáig egyszerű előlegnek kell tekinteni.

9 A hivatkozott cikk (4) bekezdése kimondja, hogy amennyiben e kifizetések nagyobbak a Bizottság által ténylegesen fizetendő összegnél, szerződéses felei kötelesek a különbséget a Bizottság által tértivevényes ajánlott levélben rögzített határidőn belül visszafizetni. Amennyiben a szerződéses felek ezen összeget e határidőn belül nem fizetik vissza, a fizetendő összeg után azon hónap első napjától, amikor a Bizottság által rögzített határidő lejárt, az Európai Központi Bank által az érintett időszakra a fő refinanszírozási műveletekre vonatkozóan megállapított kamatlábat 1,5 százalékponttal meghaladó kamatlábbal számított késedelmi kamat fizetendő, kivéve, ha a kamat a szerződés más kikötése értelmében nem alkalmazandó. A kamat a Bizottság által rögzített határidő lejáratát követő naptól a pénzeszközök átvételéig jár.

10 E bekezdés továbbá kimondja, hogy amennyiben a Bizottság követeléssel rendelkezik valamely szerződéses féllel szemben, és úgy dönt, hogy beszedési utalványt állít ki, az az EK 256. cikk értelmében végrehajtható.

11 A „FOND MST”-szerződés és az „ANAB”-szerződés 5. cikke (1) bekezdésének értelmében e szerződésekre a belga jog irányadó. E cikk (2) bekezdése az EK 238. cikk értelmében vett választottbírósági kikötést tartalmaz, amely a Törvényszékre, fellebbezés esetén pedig a Bíróságra kizárólagos hatáskört ruház az egyrészt a Közösség, másrészt a többi szerződéses fél között felmerült bármilyen, az e szerződések érvényességével, alkalmazásával vagy bármilyen értelmezésével kapcsolatos jogvita eldöntése tekintetében.

12 E két szerződés II. melléklete 17. cikke (1) bekezdése rendelkezéseinek értelmében „a Bizottság, illetve az általa felhatalmazott bármely képviselője a szerződés ideje alatt, illetve az egyes közösségi hozzájárulások átutalásától számított öt évig bármikor átvilágítást kezdhet a jelen melléklet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározottak szerint”.

13 E rendelkezések alapján a Bizottság felkért egy könyvvizsgáló céget, hogy pénzügyi szempontból világítsa át a felperes költségkimutatásait; az utóbbi erről 2005. augusztus 16-án értesült. Erre az átvilágításra 2006. február 13. és 17. között került sor, és a könyvvizsgáló cég a felperesnek 2006. szeptember 22-én küldte meg levélben és elektronikus úton előzetes jelentését. Mivel a felperes e dokumentum papíralapú változatát nem kapta meg, a könyvvizsgáló cég 2006. november 6-án elektronikus levélben újra megküldte a jelentést, és a két szerződés II. melléklete 17. cikke (3) bekezdésének megfelelően egy hónapos határidőt adott a felperesnek észrevételei megtételére. E jelentés a személyzeti költségek, az alvállalkozó megbízásának költségei és egyéb sajátos költségek terén bizonyos kiigazításokat tartott szükségesnek.

14 A felperesnek a könyvvizsgáló céggel való kapcsolattartásért felelős pénzügyi igazgatója további egyhetes határidőt kért a jelentésre való reagálásra, amit 2006. december 13-án megadtak a részére, ám végül a 2007. január 10-i és 17-i emlékeztető, valamint a 2007. január 17-i második határidő-hosszabbítási kérelem ellenére – amelynek eleget tettek – egyetlen észrevételt sem tett. A könyvvizsgáló cég ezért 2007. április 20-án aláírta a jelentését. A Bizottság 2007. május 21-i ajánlott levelében tájékoztatta a felperest, hogy – tekintettel arra, hogy ez utóbbi nem válaszolt – az átvilágítás befejeződött, és közölte vele, hogy megerősítette e jelentés végkövetkeztetéseit. A Bizottság a átvilágításról szóló végleges jelentést jóváhagyta, és megjegyezte, hogy az általa eredetileg elfogadott költségeket ki kell igazítani, a „FOND MST”-szerződés tekintetében 135 262,94 eurós összeggel, az „ANAB”-szerződés tekintetében pedig 123 297,67 eurós összeggel.

15 E két szerződés II. melléklete 17. cikke (4) bekezdése rendelkezéseinek értelmében a Bizottság az átvilágítás végkövetkeztetéseire alapozva minden általa szükségesnek és megfelelőnek vélt intézkedést meghozhat, ideértve azt, hogy az általa eszközölt kifizetések egészére vagy részére nézve beszedési utalványt bocsásson ki.

16 2007. szeptember 6-án a Bizottság két előzetes tájékoztató levelet küldött a felperesnek, közölve vele, hogy az átvilágítás végkövetkeztetéseinek megfelelően sor kerül a felperes által kifizetett, és a Bizottság által előlegezett nem támogatható költségek visszatéríttetésére. Továbbá tájékoztatta a felperest, hogy szolgálatai kötelesek a Közösség pénzügyi támogatását a „FOND MST”-szerződés tekintetében 135 262,94 euró mértékben, az „ANAB”-szerződés tekintetében pedig 123 297,67 euró mértékben visszatérítteni. Hozzátette, hogy hamarosan kiállítja a terhelési értesítéseket.

17 2007. október 22-i levelében a Bizottság két, a felperesnek címzett, 135 262,94 és 123 297,67 euró összeg 2007. november 26-áig való megfizetésére szóló terhelési értesítést állított ki.

18 2007. október 29-i elektronikus levelében a felperes pénzügyi igazgatója közölte a Bizottsággal, hogy nem továbbította az átvilágításról szóló jelentést a feletteseinek, akiknek ennélfogva nem volt tudomásuk az eljárás állásáról, és hogy lemondott tisztségéről.

19 2007. november 9-én a felperes választ küldött az átvilágításról szóló jelentés által vizsgált pontokra, kitérve többek között „ANAB”-szerződés keretében a koordinátorának változása miatt felmerült problémákra, a végleges műszaki jelentések pozitív értékelésére és a költségek támogathatóságának kérdésére, tekintettel a tényleges óradíjakra, valamint a munkaidő-kimutatások közötti eltérésekre. A Bizottság e levelet továbbította a könyvvizsgáló cégnek, amely 2008. január 28-án válaszolt a felperesnek. A felperes 2008. június 3-án reagált e levélre, új észrevételeket nyújtva be a Bizottságnak, és azt kérdezve, hogy milyen eljárás követendő a két terhelési értesítés vitatása érdekében.

20 2008. augusztus 22-én a Bizottság arról értesítette a felperest, hogy az átvilágításról szóló jelentésre vonatkozóan előterjesztett észrevételei nem tartalmaztak egyetlen olyan új elemet sem, amely igazolná az átvilágítási eljárás újbóli megnyitását.

21 2008. szeptember 8-án a felperes újra vitatta a Bizottság végkövetkeztetéseit, amely 2010. október 24-én két, a késedelmikamat-számításra vonatkozó értesítést küldött a felperesnek.

22 2009. február 11-én a felperes vitatta a két terhelési értesítést, 2009. július 16-án pedig a Bizottság elfogadta az IST-1999-11823 FOND MST („Formation of a New Design House for MST”) és az IST-2000-28229 ANAB („Assessment of a New Anodic Bonder”) szerződések keretében kifizetett bizonyos összegek késedelmi kamatokkal növelt összegének visszafizetésére kötelező C(2009) 5797 végleges bizottsági határozatot, amelyben az EK 256. cikk rendelkezései alapján 135 262,94 és 123 297,67 euró késedelmi kamatokkal növelt összegének megfizetésére szólított fel (a továbbiakban: megtámadott határozat).

23 Az „ANAB”-szerződésre vonatkozó terhelési értesítésben szereplő hiba miatt a Bizottság egy 57 227,32 eurós összegről szóló jóváírási értesítést állított ki a felperes javára.

24 2010. március 25-én a Bizottság elfogadta a megtámadott határozatot kijavító C(2010) 2125 határozatot, amely a megtámadott határozat 1. cikkét olyan új cikkel helyettesítette, amely módosította a felperes által az „ANAB”-szerződés vonatkozásában a Bizottságnak visszafizetendő összeget, és azt 123 297,67 helyett 66 070,35 euróban állapította meg.

Az eljárás és a felek kérelmei

25 A Törvényszék Hivatalához 2009. szeptember 26-án benyújtott keresetlevelével a felperes az EK 230. cikk alapján előterjesztette a jelen keresetet.

26 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék hatodik tanácsa a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott.

27 A felek szóbeli előadásainak és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszaiknak a meghallgatására a 2012. június 12-i tárgyaláson került sor.

28 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

29 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

30 Keresete alátámasztására a felperes hét jogalapra hivatkozik. Az első jogalap a lényeges eljárási szabályok megsértésére vonatkozik. Második jogalapjában azzal érvel, hogy a Bizottság követelése elévült. Harmadik jogalapjával a felperes úgy érvel, hogy a Bizottság a támogatható költségekre vonatkozó szabályokkal kapcsolatosan nyilvánvaló értékelési hibákat vétett. A negyedik jogalap az alapvető szociális jogok megsértésén alapul. Ötödik jogalapjában a felperes a bizalomvédelem elvének megsértésére hivatkozik. A hatodik jogalap a nem megfelelő indokoláson alapul. Végül hetedik jogalapjában a felperes azt állítja, hogy a Bizottság megsértette a gondos ügyintézés elvét.

A Bizottság által felhozott elfogadhatatlansági kifogás

31 A tárgyalás során a Bizottság a megtámadott határozat 1. cikkét módosító határozat 2010. március 25-i elfogadása miatt a felperes eljáráshoz fűződő érdekének megszűnésére, valamint a felperesnek a kérelmei és jogalapjai módosítása iránti kérelmének hiányára vonatkozó elfogadhatatlansági kifogást hozott fel.

32 A felperes úgy véli, hogy keresete továbbra is elfogadható, mivel a 2010. március 25-i határozat kizárólagos tárgya csupán a Bizottság által a követelt összeg mértékének megállapítása során vétett hiba miatti módosítás, amely nem vonatkozik a megtámadott határozat egyéb elemeire, így többek között a vele szemben fennálló követelés megalapozottságának kérdésére, amit továbbra is vitat.

33 Emlékeztetni kell arra, hogy a felperes által a keresetében jelzett számítási hiba kijavítása érdekében a Bizottság a bírósági eljárás során a megtámadott határozat 1. cikkét egy új cikkel felváltó határozatot fogadott el, amely módosította a felperes által az „ANAB”-szerződés vonatkozásában részére visszafizetendő összeget, és azt 123 297,67 helyett 66 070,35 euróban állapította meg. Ezzel szemben a megtámadott határozat többi elemét nem módosította.

34 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy kizárólag a felperes által keresetében az „ANAB”-szerződésre kapcsán visszafizetendő összegek kiszámítása során vétett hibára vonatkozó érv vált okafogyottá a módosító határozat elfogadása miatt, ám a felperes eljáráshoz fűződő érdeke a keresetben felhozott összes többi jogalap és érv tekintetében továbbra is fennáll.

A kereset jogi alapjáról

35 A tárgyalás során a felperes megerősítette, hogy keresetét az EK 230. cikk rendelkezéseire alapozva terjesztette elő. A Bizottság ezzel szemben úgy ítélte meg, hogy a kereset második és negyedik jogalapja a megsemmisítés iránti kereset keretében elfogadhatatlan.

36 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az intézmények által tisztán szerződéses jogviszony keretében hozott, annak elválaszthatatlan részét képező aktusok jellegükből adódóan nem tartoznak az EK 249. cikkben felsorolt aktusok közé (a Törvényszék T-149/00. sz., Innova kontra Bizottság ügyben 2001. január 9-én hozott végzésének [EBHT 2001., II-1. o.] 28. pontja, T-314/03. és T-378/03. sz., Musée Grévin kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. május 10-én hozott végzésének [EBHT 2004., II-1421. o.] 64. pontja, és T-396/05. és T-397/05. sz., ArchiMEDES kontra Bizottság egyesített ügyekben 2009. június 10-én [az EBHT-ban nem tették közzé] hozott ítéletének 54. pontja).

37 Ugyanis ha az uniós bíróság elismeri az ilyen jogi aktusokkal kapcsolatos jogviták elbírálására vonatkozó hatásköre fennállását, abban az esetben, ha az adott szerződés nem tartalmaz választottbírósági kikötést, fennáll a veszélye annak, hogy az általa elbírálandó jogvitáknak az EK 240. cikkben taxatíve meghatározott körén kívülre terjesztené ki hatáskörét, mivel e rendelkezés a nemzeti bíróságok általános szabályok szerinti hatáskörébe utalja azon jogviták elbírálását, amelyeknek az Unió is részese (a Bíróság 43/84. sz., Maag kontra Bizottság ügyben 1985. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1985., 2581. o.] 26. pontja; lásd továbbá ebben az értelemben a Törvényszék T-186/96. sz., Mutual Aid Administration Services kontra Bizottság ügyben 1997. október 3-án hozott végzésének [EBHT 1997., II-1633. o.] 45–52. pontját).

38 A fenti 36. pontban hivatkozott jogi aktusokkal ellentétben az EK 256. cikk tárgyát képező végrehajtható határozatok az EK-Szerződés ezzel ellentétes rendelkezésének hiányában az EK 249. cikkben említettek közé tartoznak, amelyek megalapozottsága kizárólag a megsemmisítés elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróság előtt, az EK 230. cikk alapján vitatható (a Törvényszék T-224/09. sz., CEVA kontra Bizottság ügyben 2011. szeptember 13-án hozott végzésének [az EBHT-ban nem tették közzé] 59. pontja).

39 Különösen így van ez, amennyiben a valamely intézmény által kötött szerződésből eredő követelés beszedése érdekében elfogadott végrehajtható határozatról van szó. Ugyanis, még hogy ha az ilyen típusú szerződés kifejezetten lehetővé is teszi – úgy mint a jelen ügyben – ilyen határozatok elfogadását, azok jogi természetét nem a szerződés vagy az irányadó nemzeti jog határozza meg, hanem az EK-Szerződés, és különösen annak 256. cikke. Márpedig e cikk nem tartalmaz eltérést előíró rendelkezéseket a szerződéses követelések megfizettetése érdekében elfogadott végrehajtható határozatokra vonatkozóan.

40 Az EK 230. cikk rendelkezései alapján indított megsemmisítés iránti keresetet elbíráló uniós bíróságnak az EK-Szerződésre, illetve az annak alkalmazására vonatkozó bármely jogszabályra, és következésképpen az uniós jogra figyelemmel kell értékelnie a megtámadott jogi aktus jogszerűségét (lásd ebben az értelemben a Bíróság 11/70. sz., Internationale Handelsgesellschaft ügyben 1970. december 17-én hozott ítéletének [EBHT 1970., 1125. o.] 3. pontját). Ezzel szemben az EK 238. cikk alapján indított kereset esetében a felperes a szerződéses fél intézménnyel szemben csak a szerződéses kikötések megsértésére, illetve a szerződésre irányadó jog megsértésére hivatkozhat (lásd ebben az

értelemben a Bíróság 426/85. sz., Bizottság kontra Zoubek ügyben 1986. december 18-án hozott ítéletének [EBHT 1986., 4057. o.] 4. pontját és a Törvényszék T-481/08. sz., Alisei kontra Bizottság 2010. február 8-án hozott végzésének [EBHT 2010., II-117. o.] 94–96. pontját).

41 Ennélfogva a jelen ügyben elfogadhatatlanként el kell utasítani a kereset arra irányuló jogalapjait, hogy a Törvényszék – az EK 256. cikk értelmében végrehajthatónak minősülő – megtámadott határozat jogszerűségéről a szerződéses kikötésekre és az alkalmazandó nemzeti jogra figyelemmel határozzon.

42 A következőkben a felperes által felhozott egyes jogalapokat ezen elvek tükrében kell megvizsgálni.

A lényeges eljárási szabályok megsértésére vonatkozó első jogalapról

43 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság megsértett bizonyos lényeges eljárási szabályokat, egyrészt azáltal, hogy téves címre küldött meg részére bizonyos leveleket, másrészt azáltal, hogy észrevételei közlését követően a Bizottság megtagadta az átvilágítási eljárás újbóli megnyitását. A Bizottság úgy véli, hogy egyáltalán nem sértett lényeges eljárási szabályt, és kiemeli a felperes gondatlanságát, mivel az csak egy címváltozást jelentett be részére.

44 Ezt a jogalapot az EK 230. cikk rendelkezései alapján indított kereset keretében el kell utasítani mint elfogadhatatlant, mivel csupán a szerződéses kikötések által előírt lényeges eljárási szabályokon, és nem az uniós jog valamely szabályán alapul.

A Bizottság követelésének elévülésére vonatkozó második jogalapról

45 A „FOND MST”-szerződés és az „ANAB”-szerződés II. melléklete 17. cikke (1) bekezdésének rendelkezései értelmében „a Bizottság, illetve az általa felhatalmazott bármely képviselője a szerződés ideje alatt, illetve az egyes közösségi hozzájárulások átutalásától számított öt évig bármikor átvilágítást kezdhet a jelen melléklet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározottak szerint”. A hivatkozott melléklet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a közösségi hozzájárulások átutalásának módját írja le, különbséget téve először is a „kezdeti előleg” – amelyet a szerződés aláírásától számított legfeljebb 60 napon belül kell kifizetni –, másodszor az „időszakos átutalások” – amelyeket az időszakos jelentések, a megfelelő költségkimutatások és a projekt egyéb részszolgáltatásai Bizottság általi jóváhagyásától számított legfeljebb 60 napon belül kell kifizetni –, harmadszor pedig a „végső kifizetés” között, amelyet a program legutolsó részszolgáltatásának Bizottság általi jóváhagyásától számított legfeljebb 60 napon belül kell teljesíteni.

46 A felek nem értenek egyet e két szerződés II. melléklete 17. cikke (1) bekezdésének értelmezésével kapcsolatosan, mivel a felperes úgy véli, hogy a Bizottságnak a 2005. szeptember 27-ét – az előlegekre vonatkozó átvilágítási eljárás kezdetének időpontját – megelőzően történt kifizetésekkel kapcsolatos követelése elévült, miközben a Bizottság úgy véli, hogy az elévülési idő csupán a ténylegesen felmerült költségeket megtérítő első kifizetéstől számítva kezdődhet.

47 Mivel szerződéses kikötések értelmezésével kapcsolatos jogalapról van szó, azt az EK 230. cikk rendelkezései alapján indított kereset keretében el kell utasítani mint elfogadhatatlant.

A támogatható költségekre vonatkozó szabályokkal kapcsolatosan vétett nyilvánvaló értékelési hibákra vonatkozó harmadik jogalapról

Az átvilágításról szóló jelentésben szereplő téves állításokra való hivatkozásról

48 A felperes a válaszában kijelentette, hogy a Bizottság ellenkérelme alapján észlelte, hogy a könyvvizsgáló az „ANAB”-szerződés vonatkozásában a cikkekre téves számozással hivatkozott, aminek következtében az átvilágítási eljárás egésze semmis.

49 Habár a jogi alap téves megválasztására vonatkozó jogalap elfogadható az EK 230. cikk rendelkezései alapján indított kereset keretében, meg kell állapítani, hogy a felperes a jelen ügyben arra hivatkozik, hogy a könyvvizsgáló jelentésében a szerződés kikötéseire tévesen hivatkozott, ám nem vitatja azon jogi alapot, amelyre a megtámadott határozat támaszkodik, vagyis az EK 256. cikket, illetve az 1605/2002 rendeletet. Ennélfogva e kifogást el kell utasítani mint elfogadhatatlant.

A támogatható költségekkel kapcsolatosan vétett nyilvánvaló értékelési hibákról

50 A felperes továbbá arra hivatkozik, hogy a Bizottság a támogatható költségekre vonatkozó szabályokkal kapcsolatosan nyilvánvaló értékelési hibákat vétett, amikor a szerződéses rendelkezések könyvvizsgáló általi értelmezését követte.

51 Mivel szerződéses kikötések értelmezésével kapcsolatos érvekről van szó, azokat az EK 230. cikk rendelkezései alapján indított kereset keretében mint elfogadhatatlanokat el kell utasítani.

Az alapvető szociális jogok megsértésére vonatkozó negyedik jogalapról

52 A felperes úgy véli, hogy a megtámadott határozat következtében a felperes alkalmazottait jóval a minimálbér alatti bérszinten foglalkoztatta, ami a méltányos díjazáshoz való jog, és ennélfogva az alapvető szociális jogok megsértését képezi.

53 Mindazonáltal emlékeztetni kell, hogy egyetlen uniós rendelkezés alapján sem lehet úgy tekinteni, hogy a Bizottság felelős a kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó ötödik keretprogramban nyújtott pénzeszközöknek a program kedvezményezettjei általi felhasználásáért. Ezen túlmenően a megtámadott határozat egyetlen joghatása azon személyzeti költségek visszafizettetése, amelyeket a Bizottság a szerződéses kikötések alapján nem tart támogathatónak, és nem célja a felperes alkalmazottai órabérének visszamenőleges rögzítése.

54 Egyébiránt a felperes azon érvét illetően, hogy a belga jog szerint a szerződéseket a felek közös akaratának tükrében kell elemezni, és azok értelme különösen a szerződéskötést megelőző körülményekre tekintettel tárható fel, azt az EK 230. cikk rendelkezései alapján indított kereset keretében mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

55 Ezért a negyedik jogalapot egészében el kell utasítani.

A jogos bizalom elvének megsértésére vonatkozó ötödik jogalapról

56 A felperes úgy véli, hogy a Bizottság megsértette a bizalomvédelem elvét azáltal, hogy öt éven keresztül nem tett semmiféle észrevételt a személyzeti költségek számítási módszerének elfogadhatatlanságával kapcsolatosan, amelyről mindazonáltal a szerződés megkötését megelőző időszaktól kezdve tudomása volt.

57 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bizalomvédelem elvére való hivatkozás joga minden jogalanyt megillet, aki olyan helyzetben van, amelyből az tűnik ki, hogy valamely uniós intézmény megalapozott várakozásokat keltett benne (a Bíróság C-265/85. sz., Van den Bergh en Jurgens kontra Bizottság ügyben 1987. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 1155. o.] 44. pontja).

58 A jogos bizalomra való hivatkozás jogának fennállásához azonban három feltétel egyidejű teljesülése szükséges. Először az uniós adminisztrációnak pontos, feltételhez nem kötött és egybehangzó, valamint arra felhatalmazott és megbízható forrásokból származó ígéreteket kell adnia az érdekelt számára. Másodszor ezen ígéreteknek jogos várakozást kell kelteniük abban a személyben, akinek azokat adják. Harmadszor az adott ígéreteknek összhangban kell állniuk az alkalmazandó szabályokkal (lásd a Törvényszék T-347/03. sz., Branco kontra Bizottság ügyben 2005. június 30-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-2555. o.] 102. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, a T-282/02. sz., Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ügyben 2006. február 23-án hozott ítéletének [EBHT 2006., II-319. o.] 77. pontját, valamint a T-444/07. sz., CPEM kontra Bizottság ügyben 2009. június 30-án hozott ítéletének [EBHT 2009., II-2121. o.] 126. pontját).

59 Az első feltétel tekintetében az ítélkezési gyakorlat szerint ilyen várakozás keltésére alkalmas biztosítéknak minősül a közlés formájától függetlenül az arra felhatalmazott és megbízható forrásból származó pontos, feltételhez nem kötött és egybehangzó tájékoztatás (a Törvényszék T-273/01. sz., Innova Privat-Akademie kontra Bizottság ügyben 2003. március 19-én hozott ítélet [EBHT 2003., II-1093.] 26. pontja). Ezzel szemben senki nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvének megsértésére, akinek a közigazgatás nem adott pontos ígéreteket (a Törvényszék T-290/97. sz., Mehibas Dordtselaan kontra Bizottság ügyben 2000. január 18-án hozott ítélet 59. pontja).

60 A jelen ügyben az ügy irataiból nem tűnik ki, hogy a Bizottság pontos ígéretet adott volna a felperesnek arra, hogy elfogadja a személyzeti költségekre vonatkozó számítási módszerét.

61 Ugyanis az a puszta tény, hogy a felperes a szerződés megkötését megelőzően formanyomtatványon tájékoztatta a Bizottságot azon pénzügyi és számviteli szabályokról, amelyeket a korábbi szerződésekben alkalmazott, és hogy a 2001. februári és márciusi levélváltások során olyan információkat nyújtott, amelyek megemlítették a célzott bérek alkalmazását, *per definitionem* nem tekinthetők a Bizottság által a felperesnek a módszere elfogadásával kapcsolatosan nyújtott pontos, feltételhez nem kötött és egybehangzó tájékoztatásnak.

62 Mivel a felperes egyetlen olyan pontos biztosítékot vagy ígéretet sem azonosított, amely jogos bizalmat keletkeztethetett volna benne abban a tekintetben, hogy a Bizottság elfogadná a személyzeti költségekre vonatkozó számítási módszerét, az ötödik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani anélkül, hogy szükséges lenne a fenti 58. pontban hivatkozott másik két feltétel vizsgálata.

Az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó hatodik jogalapról

63 A felperes úgy véli, hogy a Bizottság nem megfelelően indokolta a megtámadott határozatot.

64 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség terjedelme a kérdéses jogi aktus természetétől, valamint elfogadásának körülményeitől függ. Az indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia a jogi aktust kibocsátó intézmény érvelését, oly módon, hogy lehetővé tegye egyrészt az uniós bíróság számára a jogszerűség vizsgálatára vonatkozó hatásköre gyakorlását, másrészt az érdekeltek számára jogaik védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését.

65 Nem követelmény az indokolással szemben, hogy a releváns tény- és jogkérdések minden részletére kitérjen, amennyiben nem csupán szövege, hanem egyben kontextusa, valamint a tárgyra vonatkozó jogszabályok összessége alapján eldönthető a kérdés, hogy az indokolás megfelel-e az EK 253. cikk

követelményeinek (a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontja, és a Törvényszék T-238/09. sz., Sniace kontra Bizottság ügyben 2011. november 30-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 37. pontja).

66 Így különösen a Bizottságnak nem kell állást foglalnia az érdekeltek által elé terjesztett minden érvet illetően. Elegendő, ha a határozat szerkezetét illetően alapvető fontossággal bíró tényeket és jogi érveket ismerteti (a Bíróság C-341/06 P. és C-342/06. P. sz., Chronopost és La Poste kontra UFEX és társai egyesített ügyekben 2008. július 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2008., I-4777. o.] 96. Pontja, és a Törvényszék T-102/07. és T-120/07. sz., Freistaat Sachsen és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2010. március 3-án hozott ítéletének [EBHT 2010., II-585. o.] 180. pontja).

67 Végül ha az érdekelt tevékenyen közreműködött a megtámadott határozat előkészítésében, és így jól ismeri azokat az okokat, amelyek miatt az adott intézmény úgy ítélte meg, hogy nem ad helyt kérelmének, az indokolási kötelezettség terjedelme az eljárásban való részvétel révén ily módon létrejött körülményekhez igazodik (lásd ebben az értelemben a Bíróság 819/79. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1981. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 1981., 21.o.] 19–21. pontját és a 14/88. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1989. november 14-én hozott ítéletének [EBHT 1989., 3677. o.] 11. pontját). Ilyen esetben a vonatkozó ítélkezési gyakorlat által felállított követelmények jelentősen lazulnak (lásd ebben az értelemben a Bíróság 1252/79. sz., Acciaierie e Ferriere Lucchini kontra Bizottság ügyben 1980. december 11-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 3753. o.] 14. pontját, valamint a 275/80. sz. és 24/81. sz., Krupp Stahl kontra Bizottság egyesített ügyekben 1981. október 28-án hozott ítéletének [EBHT 1981., 2489. o.] 10–13. pontját).

68 Ezen elvek tükrében kell megvizsgálni a megtámadott határozat nem megfelelő indokolására vonatkozó jogalapot.

69 Először is a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban pusztán hivatkozott az átvilágításról szóló jelentésre anélkül, hogy azt csatolta volna, illetve saját maga elemezte volna a tényeket.

70 Először is hangsúlyozni kell, hogy az átvilágításról szóló jelentés a felpereshez volt címezve, akinek ennélfogva alkalma volt arra észrevételek tétele révén válaszolni.

71 Egyébiránt a megtámadott határozatból kitűnik, hogy a Bizottság megemlítette, hogy az átvilágításról szóló jelentés szerint a felperes által benyújtott egyes költségkimutatások túlértékeltek voltak, pontosítva, hogy a személyzeti költségekről, egy harmadik személy megbízásának költségeiről, továbbá utazási költségekről van szó, és mindkét szerződés tekintetében megnevezte a kérdéses összegeket. Továbbá a Bizottság feltüntette a felperes által az előírt szerződéses határidőkön túl tett észrevételeket, és mivel azok nem tartalmaztak semmiféle olyan további információt, amely igazolta volna az átvilágítási eljárás újbóli megnyitását, úgy határozott, hogy megindítja a szóban forgó összegek beszedésére irányuló eljárást.

72 A Bizottság tehát az átvilágításról szóló jelentésre való hivatkozással a megtámadott határozatban megfelelő egyértelműséggel feltüntette azon indokokat, amelyek miatt a szóban forgó összegek beszedéséről határozott, és lehetővé tette, hogy a felperes az uniós bíróság előtt jogaival élhessen, illetve az utóbbi számára azt, hogy a szóban forgó határozat jogszerűségének vizsgálatára vonatkozó hatáskörét gyakorolhassa anélkül, hogy az átvilágításról szóló jelentés csatolása szükséges lett volna (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-360/92. P. sz., Publishers Association kontra Bizottság ügyben 1995. január 17-én hozott ítéletének [EBHT 1995., I-23. o.] 39. pontját; a Törvényszék T-85/94. sz., Branco kontra Bizottság ügyben 1995. január 12-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-45. o.] 32. pontját és a T-114/92. sz., BEMIM kontra Bizottság ügyben 1995. január 24-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-147. o.] 41. pontját).

73 Másodszor a felperes úgy véli, hogy a Bizottság nem vette figyelembe azon érveket, amelyeket az átvilágításról szóló jelentésre válaszul hozott fel. Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat e tekintetben megfelelően indokolt, ugyanis a Bizottság hivatkozott a felperes 2007. november 9-i és 2008. június 3-i levelére, és kijelentette, hogy miután azokat megvizsgálta, úgy ítélte meg, hogy nem tartalmaznak olyan további elemeket, amelyek igazolnák az átvilágítási eljárásnak különösen a személyzeti költségek tekintetében történő újbóli megnyitását (bércsökkentés, az óradíjak számítása és az óradíjaknak a projektek kezdetét megelőző közlése).

74 A hatodik jogalapot tehát egészében el kell utasítani.

A gondos ügyintézés elvének megsértésére vonatkozó hetedik jogalapról

75 A felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság megsértette a gondos ügyintézés elvét és a gondossági kötelezettségét azáltal, hogy megtagadta az átvilágítási eljárás lezárását követően benyújtott bizonyítékok vizsgálatát, és hogy küldeményeit téves címre küldte.

76 Meg kell jegyezni, hogy a közigazgatási eljárások uniós jogi garanciái közé tartozik különösen az Európai Unió – Nizzában, 2000. december 7-én ünnepélyesen kihirdetett – Alapjogi Chartájának (HL 2010. C 83., 389. o.) 41. cikke által rögzített gondos ügyintézés elve, amelyhez a hatáskörrel rendelkező intézmény azon kötelezettsége kapcsolódik, hogy az adott ügy minden lényeges elemét gondosan és részrehajlás nélkül megvizsgálja (a Törvényszék T-191/98. és T-212/98-T-214/98. sz., Atlantic Container Line és társai egyesített ügyekben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 2003., II-3275. o.] 404. pontja).

77 Ennélfogva azt kell megvizsgálni, hogy a felperes által felhozott kifogások alkalmasak-e annak bizonyítására, hogy a Bizottság megsértette ezt az elvet.

A küldemények kézbesítési címével kapcsolatos tévedésekről

78 Azon címmel kapcsolatosan, amelyre a Bizottság a különböző küldeményeit megküldte a felperesnek, elöljáróban meg kell jegyezni, hogy a felperes csupán egyetlen, 2002. január 7-i címváltozást jelentett be a 2002. február 25-i keltezésű, mindenkinek szóló céges levélben. A felperes mindazonáltal elismeri, hogy ezt követően kétszer változtatta meg a címét, egyszer 2006. május 17-én, másodszor pedig 2007. november 27-én.

79 Elsősorban az tűnik ki az ügy irataiból, hogy a Bizottság 2005. augusztus 16-án ajánlott küldeményben küldte meg a felperest az átvilágítási eljárás megindításáról tájékoztató levelet annak régi – 2002. január 7-ig fennálló – címére, ám ennek ellenére a tértivevény 2005. szeptember 27-én visszaérkezett hozzá. Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a felperes elismerte, hogy megkapta az ajánlott levelet, és azt egyébként mellékletként csatolta is a keresethez.

80 Másodsorban a felperest az átvilágítási eljárás befejezéséről tájékoztató 2007. május 21-i ajánlott levélre vonatkozóan az ügy irataiból az tűnik ki, hogy azt a Bizottság tértivevényes ajánlott levélben küldte meg a felperes által a Bizottsággal 2002. február 25-én közölt címre. Nem kifogásolható a Bizottsággal szemben, hogy így járt el, mivel a felperes nem értesítette címének 2006. május 17-én bekövetkezett változásáról. Egyrészt ugyanis önmagában az a körülmény, miszerint a szerződés időtartama lejárt, nem mentette fel a felperest azon kötelezettsége alól, hogy a Bizottságot értesítse címének változásáról, mivel az átvilágítási eljárás még folyamatban volt. Másrészről az a puszta tény, hogy a felperes címe a 2006-ban a könyvvizsgálónak küldött elektronikus levelek aláírásában fel volt tüntetve, nem elegendő annak megállapításához, hogy a Bizottságot megfelelően tájékoztatták a címváltozásról, még akkor sem, ha a könyvvizsgáló cég ezt az elektronikuslevél-váltást átküldte a Bizottságnak (lásd ebben az értelemben a Bíróság 108/79. sz., Belfiore kontra Bizottság ügyben 1980. június 5-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 1769. o.] 6. pontját).

81 Harmadsorban a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság számos más dokumentumot is téves címre küldött meg, azaz a 2007. szeptember 6-i előzetes tájékoztató leveleket, a 2007. október 22-i követelésjegyzékeket, valamint egy 2008. január 9-i levelet. Továbbá a könyvvizsgáló az átvilágításról szóló jelentéstervezetét a Bizottság nevében 2006. szeptember 22-én ugyancsak téves címre küldte meg.

82 Mindazonáltal az ügy irataiból az tűnik ki, hogy a könyvvizsgáló előzetes jelentését 2006. szeptember 22-én a felperes által 2002. február 25-én bejelentett címre küldte meg, ám ez alkalommal a küldemény visszajött. A könyvvizsgáló e jelentést a felperesnek két alkalommal, 2006. szeptember 22-én és november 6-án elektronikus levélben is megküldte, és a felperes elismerte, hogy az utóbbi időpontban meg is kapta azt. Továbbá a Bizottság a 2007. szeptember 6-i leveleket és a 2007. október 22-i terhelési értesítéseket tértivevényes ajánlott küldeményben küldte meg a felperesnek az általa 2002-ben megjelölt címre. Végül a felperes egyáltalán nem szolgál részletekkel arról a 2008. január 9-i levélről, amelyet téves címre küldtek, és amely nem szerepel az ügy iratai között.

83 A fentiek összességéből kitűnik, hogy a Bizottság egyáltalán nem volt gondatlan a felperesnek címzett levelek megküldése során.

Arról, hogy a Bizottság megtagadta az átvilágítási eljárás lezárását követően benyújtott bizonyítékok vizsgálatát

84 A felperes úgy véli, hogy a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie az átvilágításról szóló jelentéssel kapcsolatosan 2007. november 9-én és 2008. június 3-án tett észrevételeit, és következésképpen újból meg kellett volna nyitnia az átvilágítási eljárást.

85 Az ügy irataiból kitűnik, hogy a felperes 2006. november 6-án kapta meg az átvilágításról szóló jelentést, és egy hónapos határidő állt rendelkezésére észrevételei megtételére. A felperesnek a könyvvizsgáló céggel való kapcsolattartásért felelős pénzügyi igazgatója további egyhetes határidőt kért a jelentésre való reagálás érdekében, amit 2006. december 13-án megadtak a részére, ám végül a 2007. január 10-i és 17-i emlékeztetés, valamint a 2007. január 17-i második határidő-hosszabbítási kérelem – amelynek eleget tettek – ellenére egyetlen észrevételt sem tett. A felperes tehát a kitűzött határidőkön belül egyetlen észrevételt sem tett az átvilágításról szóló jelentésre vonatkozóan.

86 A Bizottság ennek ellenére hajlandó volt megvizsgálni a felperes által 2007. november 9-én és 2008. június 3-án benyújtott információkat. Mindazonáltal 2008. augusztus 22-én arról tájékoztatta a felperest, hogy ezen információk nem tartalmaznak egyetlen olyan új elemet sem, amely igazolná az átvilágítási eljárás újbóli megnyitását. A Bizottság e 2008. augusztus 22-i levelében megvizsgálta a felperes által előterjesztett érveket, és megállapította, hogy nem tartalmaznak egyetlen olyan további elemet sem, amely igazolná az átvilágítási eljárás újbóli megnyitását, mivel arra vonatkoznak, hogy a Bizottságnak tudomása volt a túlzott személyzeti költségekre vonatkozó kimutatásról, és az ilyen túlzott kimutatáshoz vezető indokokról, ám egyetlen olyan elemet sem tartalmaznak, amelyek bizonyítanák, hogy a felperes nem követett el a szerződéses kikötések által tiltott túlszámlázást.

87 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a Bizottság hajlandó volt az átvilágítási eljárás lezárását követően elé terjesztett bizonyítékokat figyelembe venni, és azon érv, miszerint megtagadta volna a hivatkozott bizonyítékok vizsgálatát, megalapozatlan.

88 A fentiek összességéből következően a Bizottság gondosan és pártatlanul megvizsgálta a jelen ügy összes releváns körülményét, és ennélfogva nem sértette meg a gondos ügyintézés elvét.

89 Ezért a hetedik jogalapot, és ennélfogva a kereset egészét el kell utasítani.

A költségekről

90 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

91 Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján,

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék kötelezi az Applied Microengineering Ltd-et, hogy saját költségei mellett viselje az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

Kanninen Wahl Soldevila Fragoso

Kihirdetve Luxembourgban, a 2012. szeptember 27-i nyilvános ülésen.

Aláírások